מחוון למורה

מחוון: המפגש הראשון עם פרעה: "מי ה' אשר אשמע בקלו"

1. ביקשו "שלח את עמי ויחגו לי במדבר", דרך שלושת ימים לזבוח. תשובה: "מי ה' אשר אשמע בקלו", לא ידעתי את ה', וגם את ישראל לא אשלח.
2. פרעה מצווה לא לתת תבן ולהשאיר את מכסת הלבנים. הנוגשים מכים את השוטרים ודוחקים. השוטרים מאשימים את משה ואהרן: "הבאשתם את ריחנו", "ירא ה' עליכם וישפט". משה פונה לה': "למה הרעתה... למה זה שלחתני... והצל לא הצלת".
3. להעסיק את העם עד שלא יהיה לו זמן ולא כוח לחשוב על חירות ולשמוע למשה; להציג את הבקשה כעצלות ("נרפים"). שיטה יעילה כי היא מפרקת את ההתארגנות ומפנה את הכעס כלפי המנהיגים.
4. השוטרים היו ישראלים, חסו על חבריהם ולא דחקו בהם, ולכן הוכו כשהמכסה חסרה. שכרם: נבחרו לסנהדרין ושרתה עליהם מהרוח שעל משה. דעה מנומקת: מסירות לחברים במחיר אישי.
5. רש"י: משה מתלונן על שליחותו ("קובל אני על ששלחתני"), ואינו רק שואל על סבל העם. ספורנו: אם הם ראויים לפורענות, למה דווקא דרכי? משה לא רוצה להיות הכלי שמביא רעה על העם. שניהם רואים בדבריו תלונה כנה מתוך אחריות.
6. א. פרעה מכחיש את ה' ומסרב; מצווה לא לתת תבן אבל להשאיר את מכסת הלבנים; הנוגשים מכים את השוטרים; העם מפוזר לקושש קש; העבודה הוכבדה. ב. השוטרים מאשימים את משה ואהרן שגרמו לפרעה ולעבדיו לשנוא אותם ונתנו "חרב בידם להרגנו". רש"י: השוטרים היו ישראלים שחסו על חבריהם וספגו מכות במקומם, ולכן זכו לסנהדרין. ג. רש"י: קובל על ששלחו; ספורנו: למה דרכי; אבן עזרא: חשב שהעול יוקל והנה הוכבד. דעה מנומקת.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, רשב"ם ואור החיים מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: סיפורי השעבוד, לידת משה ושליחותו (שמות א-ו) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.